

9. juni 2010

Talepapir til åbent samråd i FIU, alm. del den 17. juni 2010 – § 8 samrådsspørgsmål B af 26. april 2010.

Spørgsmål:

Økonomi- og Erhvervsministeren bedes dels redegøre for sine synspunkter om privatisering af statslige selskaber, jf. JyllandsPosten den 26. april 2010, samt disses konsekvenser for regeringens strategi for privatisering.

Svar:

Indledning

- Jeg er blevet bedt om at redegøre for mine synspunkter om privatisering af statslige virksomheder og om konsekvenserne af mine udtalelser i JyllandsPosten den 26. april for regeringens strategi for privatisering.
- Det jeg udtalte i JyllandsPosten den 26. april – og det står jeg gerne ved – det er, at vi skal tænke os godt om, før vi sælger statslige selskaber.
- Grundlæggende er det ikke statens opgave at drive forretningsmæssig virksomhed på konkurrenceudsatte markeder, medmindre der er gode grunde til det.
- Og det er min – og også regeringens – holdning, at privatiseringer kan føre en række gevinster med sig.
- Der er flere gode eksempler på privatisering, der er lykkedes. Her tænker jeg for eksempel på privatiseringen af

offentlige virksomheder som Scandlines og Statens Bilinspektion.

- Derfor vil vi fortsætte processen med løbende at vurdere, om offentlige virksomheder er egnede til salg.
- Men det er også regeringens holdning, at privatiseringer skal overvejes grundigt. Vi skal kun privatisere, når der er gode grunde til det.
- Overgangen til privat eje skal ske i takt med, at markederne bliver modne til det.
- Det har været en rød tråd igennem hele vores regeringstid. Siden 2001 har regeringen haft det som sin politik løbende at vurdere de statslige aktieposter med henblik på et muligt salg.
- Det vil sige, at hver gang, der træffes beslutning om at privatisere en offentlig virksomhed, så skal der foretages en konkret vurdering af den enkelte virksomhed og det marked, som virksomheden opererer i.
- Vi skal ikke privatisere bare for at privatisere. Vi skal have øje for, hvilke offentlige virksomheder, der egner sig til privatisering, og hvilke der ikke gør.

- Der er selskaber, hvor et salg slet ikke er relevant. Det drejer sig for eksempel om de selskaber, hvor forretningsgrundlaget altovervejende afhænger af det statslige ejerskab. Det er for eksempel tilfældet med Statens Ejendomssalg og Statens og Kommunernes Indkøbs Service.
- Så er der de helt centrale dele af vores infrastruktur, hvor statsligt ejerskab er vigtig for at sikre en stabil og langvarig løsning på dette meget væsentlige område.
- En god og velfungerende infrastruktur er en grundlæggende forudsætning for at sikre sammenhængskraft på kryds og tværs af Danmark.
- Nu kan man jo så spørge sig selv: Hvad er central eller strategisk infrastruktur? Jeg tror, det giver mest klarhed, hvis jeg kommer med nogle eksempler.
- Jeg kan for eksempel ikke forestille mig, at staten skulle sælge Øresundsbroen eller Storebæltsbroen. Både Øresundsbroen og Storebæltsbroen er helt centrale for trafiknettet i Danmark, og netop derfor er det vigtigt, at de forbliver på statslige hænder.

Skepsis over for kapitalfonde

- En anden af mine udtalelser, som også har vakt en del interesse, er, at jeg har sagt, at ”når man sidder i en kapital-

fond, tænker man ikke på den danske stats ve og vel. Så tænker man på sine aktionærer”.

- Jeg vil gerne starte med at understrege, at selskaber ikke er sat i verden for at varetage den danske stats ve og vel. Det er et selskabs opgave at tænke på sine aktionærer, og sådan skal det også være.
- Derimod er det statens opgave at sikre, at væsentlige samfundsinteresser tilgodeses, når offentlige virksomheder privatiseres.
- Det indebærer blandt andet, at offentlige serviceforpligtelser og andre politiske målsætninger fortsat opretholdes, selvom et selskab ikke er direkte ejet af staten.
- Derfor kan det være nødvendigt, at et salg af en offentlig virksomhed ledsages af sektorlovgivning, servicekontrakter og lignende.
- Men det er grundlæggende ikke statens opgave at drive forretning på markedsmæssige vilkår.
- Privatiseringer af den rette virksomhed, der er gennemtænkt og gennemført på den rigtige måde, indeholder et stort effektiviseringspotentiale til gavn for den enkelte virksomhed og for samfundet generelt.

- De gevinster mener jeg, at vi som ansvarlig regering bør arbejde for at høste.
- Når vi privatiserer en offentlig virksomhed, er det vores ansvar fra politisk hold at sikre de rigtige rammevilkår, der gør, at det, der er godt for aktionærerne, også er godt for samfundet.

Konkurrenceudsættelse

- Det er mit indtryk, at debatten i kølvandet på mine udtalelser om privatisering er blevet en lille smule mudret. Mine udtalelser er blevet tolket som, at nu er jeg også modstander af udbud af offentlige opgaver.
- Det er jeg ikke. Og jeg vil gerne benytte mig af denne lejlighed til at bringe lidt klarhed over debatten.
- Overordnet sondres der mellem privatisering og konkurrence om offentlige opgaver gennem udbud. Ved privatisering sælges et offentlig ejet selskab helt eller delvist til en privat aktør, hvorefter både *udførelsen* og *ansvaret* for opgaven varetages på private vilkår.
- Ved konkurrence udbydes en opgave, som både offentlige og private leverandører kan byde på. Hvis opgaven vindes af en privat leverandør, indgår den offentlige myndighed en kontrakt med den private leverandør, der

herefter sørger for at *levere* opgaven i en given periode, mens *ansvaret* for opgaven stadig er placeret hos den offentlige myndighed.

- Den offentlige myndighed fastholder dermed forsyningsansvaret for opgaven over for borgerne. Desuden er der mulighed for løbende at justere opgavevaretagelsen og sikre, at nye og bedre løsninger kommer i spil.
- For regeringen er det afgørende, *at* der bliver skabt konkurrence om opgaven. Det er ikke afgørende, *hvem* der leverer den pågældende ydelse. Det skal selvfølgelig være den, der er bedst og billigst til at løse opgaven.
- I øjeblikket står vi i en situation, hvor krisen har svækket de offentlige finanser. Samtidig ved vi, at der bliver færre erhvervsaktive til at finansiere og levere de velfærdsydelser af høj kvalitet, som vi forventer.
- Derfor har vi et ansvar for at sikre, at vi anvender borgernes skatte kroner så effektivt som muligt. Og vi skal hele tiden tænke nyt i forhold til nye og bedre løsninger på den borgernære velfærd.
- I aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti om genopretningen af dansk økonomi er der en række initiativer, der skal bidrage til at skabe nye og mere effektive løsninger i kommunerne.

- Det er bl.a. bedre organisering af de administrative opgaver, mere effektive kommunale indkøb, øget digitalisering og mindre bureaukrati. Det er også mere konkurrence om offentlige opgaver, som har en positiv effekt i forhold til at finde nye og bedre løsninger.
- Udbudsrådet har netop kortlagt erfaringerne med konkurrence i Danmark. Kortlægningen viser, at langt hovedparten af de undersøgte cases har givet en besparelse til den offentlige myndighed.
- Disse eksempler bekræfter mig i, at konkurrence kan skabe økonomiske gevinster for kommunerne, fordi private *såvel som* offentlige leverandører på grund af konkurrencen leverer mere effektive løsninger.
- Det er regeringens mål, at kommunernes år for år udvider den andel af de kommunale opgaver, der udsættes for konkurrence, så den samlet set kommer op på mindst 31½ pct. i 2015. Det er vores målsætning, fordi vi ønsker at få den bedste og billigste service ud af hver eneste krone, som det offentlige bruger.

Afslutning

- Lad mig afslutningsvis opsummere fire ting.

- For det første vil regeringen fortsætte den tilgang til privatiseringer, som har været en rød tråd gennem hele regeringstiden. Vores udgangspunkt er, at det ikke er statens opgave at drive virksomhed på markedsmæssige vilkår. Derfor vil regeringen fortsætte processen med løbende at vurdere, om statslige virksomheder er egnede til salg.
- For det andet vil privatiseringer – når de gennemføres med omtanke – føre en række samfundsmæssige og økonomiske gevinster med sig, som vi som ansvarlig regering bør arbejde for at høste. Konkret betyder det, at for at sikre at vigtige samfundsinteresser tilgodeses, og for at opnå den størst mulige gevinst, så skal hvert eneste salg af en offentlig virksomhed bero på en konkret vurdering af fordele og ulemper i den enkelte situation fra gang til gang.
- For det tredje har regeringen vist, at *når* vi tager udgangspunkt i den enkelte virksomhed og den enkelte situation, og *når* vi samtidig sikrer os, at væsentlige samfundsinteresser tilgodeses, så er det muligt at sikre de rigtige rammevilkår for privatisering, så det, der er godt for aktionærene, også er godt for samfundet.
- Og for det fjerde er konkurrence om offentlige opgaver et godt redskab i en tid, hvor krisen har svækket de offentlige finanser, fordi det bidrager til at skabe effektiviseringer, billigere løsninger og innovation i opgavevaretagel-

sen. Det er ikke afgørende for regeringen, *at* der bliver skabt konkurrence om opgaven, og ikke *hvem* der leverer den ydelsen – det må være den, der kan levere det bedst og billigst.